

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Гігієна праці та виробнича санітарія»

Ступінь освіти	Бакалавр
Спеціальності	263, 184, 183, 185, та ін.
Тривалість викладання	11,12 чверті
Заняття:	3 години на тиждень
Лекції	2 години на тиждень
Практичні	1 година на тиждень
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <https://do.nmu.org.ua/login/index.php>

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти

Онлайн-консультації: Microsoft Teams – група «Гігієна праці»

Інформація про викладача

	Чеберячко Сергій Іванович професор кафедри охорони праці та цивільної безпеки, доктор технічних наук за спеціальністю 05.26.01. Охорона праці
	Персональна сторінка https://aop.nmu.org.ua/ua/spivrob_kaf/prepods/cheberiyachkos/
	E-mail: cheberiyachko.s.i@nmu.one

Анотація до курсу

Програма дисципліни «Гігієна праці та виробнича санітарія» вміщує навчальний матеріал, який обґрунтовує з наукових позицій важливі завдання професійної діяльності, організації санітарного режиму установ, підприємств. Забезпечує санітарно-гігієнічну безпеку виробничих приміщень. Організовує профілактику захворювань, які виникають внаслідок ураження інфекційними збудниками, отруєння. Гігієна вивчає вплив на людину природних та антропогенних факторів (які з'являються в результаті господарської діяльності людини) та розробляє гігієнічні нормативи і санітарні правила, дотримання яких забезпечує здорові та сприятливі умови проживання населення. Санітарія – це практична реалізація розроблених гігієною профілактичних заходів з метою укріплення та збереження здоров'я людей.

Мета дисципліни

Мета дисципліни – формування умінь та компетенцій для забезпечення ефективного управління охороною праці та поліпшення умов праці шляхом опанування магістрами теоретичних знань та практичних навичок, які необхідні для прийняття економічно обґрунтованих рішень, спрямованих на підвищення рівня захисту від надзвичайних ситуацій та захист працюючих від дії шкідливих та небезпечних чинників виробничого середовища.

Завдання курсу

- подати необхідні сучасні дані з гігієни і санітарії;
- вміти використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя
- швидко адаптуватись новій ситуації, приймати обґрунтовані рішення щодо збереження здоров'я;
- панувати розпорядок дня з максимальною пацездатністю

Результати вивчення дисципліни

Результати вивчення дисципліни:

- Вміти оцінювати ризики виникнення небезпечних подій та вибирати засоби безпеки для їх мінімізації;
- Знати вимоги щодо забезпечення виробництв засобами безпеки, впровадження систем та методів щодо захисту людини на підприємстві;
- Вміти розробляти заходи з безпеки праці та складати санітарно-гігієнічну документацію;
- Здійснювати контроль за дотримання технологічних параметрів при роботі устаткування та обладнання та правил безпеки при виконанні робіт
- Здійснювати контроль за станом засобів колективного та індивідуального захисту, оцінювати їх ефективність та приймати рішення по їх заміні;
- Оцінка гігієнічних ризиків при розробці інвестиційних проектів;
- Економічно обґрунтовувати запобіжні заходи при розробці інвестиційних проектів.

Структура курсу

ЛЕКЦІЇ
1 Людина в системі праці.
2 Фізіологія праці
3. Гігієнічна класифікація праці
4 Гігієнічна класифікація праці
5. Шкідливі речовини, їх класифікація за агрегатним станом, ступенем небезпечності та особливостями дії на організм
6 Організація контролю умов праці
7. Оцінка технічного й організаційного рівня робочого місця
8 Засоби колективного захисту від шкідливих виробничих чинників
9. Гігієнічні та санітарні вимоги до виробничої вентиляції
10. Шляхи зменшення професійних захворювань на гірничих підприємствах
11 Ергономічний аналіз умов праці
12. Оцінка гігієнічних ризиків в інвестиційних проектах
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ
Опрацювання нормативно-правового забезпечення моніторингу умов праці
Опрацювання гігієнічних класифікацій та сфер їх застосування
Опрацювання гігієнічних нормативів щодо факторів виробничого середовища.
Опрацювання критеріїв оцінки важкості та напруженості праці
Опрацювання методики проведення цільового контролю умов праці
Розрахунок освітлення для виробничих приміщень
Вивчення засобів захисту від електромагнітних випромінювань
Дослідження забруднення повітря робочої зони шкідливими газами, парами та пилом

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення*

Активованій акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Ofic365, використання дистанційної платформи (<https://do.nmu.org.ua/>).

Використовуються лабораторна й інструментальна база кафедри охорони праці та цивільної безпеки, а також комп'ютерне та мультимедійне обладнання, дистанційна платформа Moodle.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни на підставі **поточного оцінювання знань** за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та виконання і захисту практичних робіт складатиме не менше 60 балів. Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання.

6.3. Критерії оцінювання підсумкової роботи. У випадку якщо здобувач вищої освіти за поточною успішністю отримав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку проводиться **підсумкове оцінювання** під час виконання комплексної контрольної роботи.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням "Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка" за посиланням <https://inlnk.ru/xvgyx>.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика. Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може опротестувати виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.5. Відвідування занять. Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням з керівником курсу.

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення», №4004-XII, від 24 лютого 1994 р. із змінами і доповненнями 3 червня 2004 р., Київ.

2. Методичні вказівки та контрольні завдання з дисципліни «Гігієна праці та виробничого середовища» для студентів заочної форми навчання спеціалізації 7.090301.06 / Упорядн.: В.І. Голінько, О.В. Безщасний, Г.П. Кривцун., С.І. Пугач., В.Ю. Фрундін – Д.: НГУ, 2008. - 21 с.

3. Методичні вказівки до лабораторної роботи "Методи і прилади оцінки кліматичних умов життєдіяльності" з дисципліни «Безпека життєдіяльності» (для студентів усіх спеціальностей) / Упоряд.: В.І. Голінько, С.О. Алексеєнко – Д.: НГУ, 2006. – 18 с.

4. Методичні вказівки до лабораторної роботи «Контроль шкідливих газів» з дисципліни «Основи охорони праці» для студентів усіх спеціальностей / Упорядн.: О.В. Безщасний, В.Г. Клочков, Я.Я. Лебедев, - Дніпропетровськ: НГА України, 2000. - 25 с.

5. Методичні вказівки до лабораторної роботи "Вивчення методів і засобів контролю запиленості повітря" з дисципліни "Основи охорони праці" для студентів усіх спеціальностей / В.І. Голінько, М.В. Шибка – Д.: Державний ВНЗ «Національний гірничий університет», 2013. – 16 с.

6. Методичні рекомендації до лабораторної роботи «Вивчення конструкцій засобів індивідуального захисту органів слуху та їх вибір» для студентів усіх напрямів підготовки та форм навчання / Уклад. В.І. Голінько, О.С. Іщенко, С.І. Чеберячко, І.І. Пугач. – Д.: Державний ВНЗ «НГУ», 2013. – 16 с.

7. Методичні рекомендації до лабораторної роботи «Дослідження електромагнітних полів на робочому місці користувача ПЕОМ» для студентів усіх напрямів підготовки та форм навчання / Уклад. В.І. Голінько, С.І. Чеберячко, Д. Савельєв. – Д.: Державний ВНЗ «НГУ», 2013. – 16 с.

8. Методичні вказівки до лабораторної роботи «Протипилові засоби індивідуального захисту органів дихання та їх перевірка» з дисципліни «Основи охорони праці» для студентів усіх спеціальностей / Укладачі: В.І. Голінько, О.С. Іщенко, С.І. Чеберячко А.А. Литвиненко – Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2003. – 15 с.

9 Державні санітарні норми та правила "Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу" // Офіційний вісник України – 2014. – № 41.– С. 95-132

10. Методичні вказівки і контрольні завдання з дисципліни «Гігієна праці та виробничого середовища» для студентів заочної форми навчання спеціалізації 7.090301.06. Дніпропетровськ, НГУ, 2009

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базові

1. Голінько В.І. Гігієна праці та виробнича санітарія: навч. посібник / В.І. Голінько, С.І. Чеберячко // М-во освіти і науки України; НТУ «ДП», 2019. – 150 с.

2. Голінько В.І., Чеберячко С.І. Практикум з охорони праці. Навчальний посібник Д.: Державний ВНЗ «НГУ», 2011. – 270 с

3. Моніторинг умов праці. Підручник / Голінько В.І., Чеберячко С.І., Шибка М.В., Яворська О.О. - Д.: Державний ВНЗ «Національний гірничий університет», 2014. – 236 с.

4. Основи охорони праці / В.І.Голінько. - Дніпро, НГУ, 2014. – 271 с.

5. Мойсеєнко І. П. Інвестування: навч. посіб. — К.: Знання, 2006. — 490

6. Чеберячко С.І., Яворська О.О. Оцінка професійних ризиків - Д.: Державний ВНЗ «НГУ», 2022. – 120 с.

Інформаційні ресурси

- 1 <http://www.dsp.gov.ua> - Офіційний сайт Держпраці України.
- 2 http://vn.dsp.gov.ua/gigiiena-pratsi_7/ Відділ з питань гігієни праці
- 3 <http://www.dsns.gov.ua> - Офіційний сайт Державної служби з надзвичайних ситуацій.
- 4 <http://www.fssu.gov.ua> - Офіційний сайт Фонду соціального страхування України.